

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joi și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru strelnătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 47
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de tre. ori
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr
pentru fie-care publicare.

Prenumeratiune nouă

la

„TELEGRAFUL ROMÂN“

care apare de trei ori pe săptămână, deschidem pe trimestrul Octombrie-December al anului 1890, cu prețul cel mai moderat, ce se poate vedea în fruntea foiei.

Banii de prenumeratiune se trimit mai cu înlesnire pe lângă asignațiuni postale (Posta utalvány — Post-Anweisung.) Numele prenumerantului, al comunei, unde se află cu domiciliul, și eventual al postei ultime se fie scrise bine, ca să se poată ceti.

Se atrage atențiunea on. domni abonați, al căror abonament se sfârșese cu ultima Septembrie 1890, să-și înnoiască abonamentul, pentru-că altfel espeditura va fi silită a sista espedirea foiei*).

Editura „Telegrafului Român“ în Sibiu.

*) O înlesnire foarte mare în espedițiune se face prin lipirea unei fășii de adresă dela abonamentul ultim.

Nr. 5983 B.

CONCURS.

Devenind în vacanță postul sistemizat de un spiritual la institutul corecțional din Aiud pentru deținuții de religione gr. or., cu care post este împreunat un salariu anual de 700 fl. și 120 fl. ca rețut de quartir, în totul 820 fl. prin această se publică concurs pentru ocuparea aceluși post cu termen de 30 zile dela ziua primei publicări în diarul „Telegrafului român“.

Datorințele preotului nostru împreunate cu postul susamintit se cuprind în următoarele: Dumineca și în sărbători înainte de prânz serviciul divin și cuvântare; după prânz instrucțiune morală sau altă disertațiune folositoare; două ore pe săptămână catichisațiune, 10—14 ore școlă și în fine 5—10 ore pe săptămână instrucțiune morală.

Dela concurenți se recer următoarele condițiuni, cari sunt a se documenta prin atestate autentice asternute în original și anume:

1. că sunt preoți români de religione greco-orientală;
2. că cunosc cu desăvârșire pelângă limba română și limba magiară.

Preoții, călugări, celibi sau văduvi fără familie după etate mai tineri vor avea preferință.

Preoții sau candidații de preoție, cari vor reflecta la acest post, vor avea în termenul prefapt a-și asterne concursule lor instruite în regulă cu documentele de lipsă la consistoriul archidieceșan.

Din ședința consistoriului archidieceșan, ținută în Sibiu la 25 Septembrie, 1890.

Consistoriul archidieceșan.

Sibiu, 28 Septembrie.

Ungaria se află pe calea cea mai bună de a-și regula finanțele.

Acăsta o deducem din bugetul, ce l'a prezentat ministrul de finanțe parlamentului unguresc. Era și timpul ca să se îmbunătățească visteria statului. În timpii din urmă dările s'au urcat în mod înspăimântătoriu, operațiunea cu regalele încă au adus sume enorme și dacă nici acum după conversiunea hârtiilor, după urcarea dărilor și după răscumpărarea regalelor nu ar fi venit statul în poziție de a avea un buget echilibrat, atunci și cei mai mari optimiști trebuiau să-și părădă speranța în îndreptarea lucrurilor în spre bine.

Dela nefericita ocupațiune a Bosniei până acum sunt 12 ani și de atunci am avut pace. Era deci un lucru de tot natural, ca în restimpul acesta statul să și îndrepte toate privirile spre ameliorarea sorgintelor, cari se-i facă posibilă esistența.

Dl Tisza a făcut un bun început și actualului ministru de finanțe i a fost dat ca să se prezenteze

înaintea țerei cu un buget echilibrat, care după grupele cifrelor mai arată și un plus oarecare.

Când se discuta în parlament și în delegațiuni cesțiunea introducerii puscilor cu repetiție de calibrul 7 mm. și când a mai venit și acuirarea pușcului de pușcă fără fum, și perduseră omenii încrederea în stabilirea unui buget echilibrat pe multă vreme.

Din norocire temerile aceste s'au dovedit de netemeinice și cu toate cheltuelile, ce s'au indus în bugetul ministrului de războiu, am fost cruțați de supărarea ce se făcea an de an cu creditele extraordinare și cu alte nevoi, cari le provoca pe capul nostru militarismul, care a și o adevărată povară pentru statele Europei și noi nu ne putem închipui un lucru mai greșit de a lua dela școlă și a da bunul statului pentru căsarne.

E airea așa, trebuie se fie și la noi, și ca cetățeni loiali nu voim ca statul nostru să rămână în poia altor state.

Nu mai cât fiecare stat ar trebui se vină odată la convingere, că cetățenii suportă de tot greu sarcinile militarismului în măsura aceea extraordinară cum trebuie să le poarte acum.

Abstragem dela aceia impregiurare, că o mulțime de brațe muncitoare sunt substrase dela lucrarea pământului și dela întreprinderile industriale — dăcem abstragem dela dauna această colosală și voim numai se constatăm, că militarismul încă nu a dus nici un stat la fericire.

Sau s'a prea încredut în forțele sale și a provocat un războiu nenorocit, sau apoi a dus la dictatură și a fost un pericol în permanență pentru fie-care națiune, care și-a făcut de idol militarismul.

Din ce contribuie un stat mai mult pentru soldați și mai puțin pentru școle, din ce se află pe povernișul peirei.

Italia a ajuns în stadiul de a striga un „veto“ înarmărilor din tălpi până în creșet; Austro-Ungaria suportă încă greutățile, dar cetățenii ei, numai ei știu cu câtă greutate poartă poverile.

Și, pe când la noi lumea se plânge cu drept despre înarmări și despre poverile ce le impune militarismul, pe atunci în Franca cu 1 Octombrie a intrat în vigoare nouă lege pentru organizarea armatei, o lege care de bună seamă va silii și pe Germania, vecinul ei dușman, ca să facă asemenea.

Unde vor duce aceste efortări, nu se poate prevedea; fapt e, că puterile cetățenilor se sleesc în fața cerințelor armatei, fapt e, că prim-ministrul Italiei e silit a se apropia de Franca, dacă voiesce ca alegerile viitoare se nu-l spulbere dela locul seu, și fapt e și aceea, că America, care nu e mâncată de militarism, cuceresce pe teren economic și a și mâne va deveni stăpână peste piețele Europei cu produsele ei industriale și chiar și cu cele brute.

Și Europa nu ar fi venit aici când în pozițiunea de a și, dacă nu ar fi fost silită a ține atari armate cum nu s'a mai pomenit.

Ni se va erță dacă ținem morțiș, că la aceste triste stări de lucruri a contribuit Germania, care nu sa mulțamit nici cu miliardele scôse din pungile francosilor, ci a mai luat și un teritoriu, care va fi în veci „mărul de cărtă“ în vestul Europei, care în continuu va ațîța spiritele spre revanșă și care fără esagerare dis, a adus mare calamitate asupra Europei întregi.

Sibiu, 28 Sept.

Comitetul instituit încă în conferența alegătorilor români din 14 Maiu 1881 prin concludul Nr. 18 al protocolului din ședința a III-a, înnoit și întregit în conferența din 1884 și 1887, comitetul așa numit național, după-cum am cetit în diarele de aici a convocat o conferență generală pe 27 și 28 Octombrie n. a. c. la Sibiu. La conferența această sunt convocați toți delegații aleși pentru conferența din 1887 cu observarea: că locurile devenite vacante prin morțe, parte prin renunțare să se întregescă.

În convocătoriu se spune, că comitetul va da seamă despre activitatea sa dela conferența din urmă până acuma, și totodată se va pune la ordinea zilei deliberarea situațiunii generale, care acuma tocmai a ajuns să fie foarte critică.

Până acuma conferența generală a delegaților aleși din mai multe cercuri electorale după o anumită modalitate, conferența această se convoca de regulă în ajunul alegerilor dietali, și în această conferență se satoria în idee ținuta alegătorilor la alegeri. Se decidea apoi aderența la programa stabilită în 1881, și conferența se disolva.

Convocată acuma conferența fără de nici un incident, ea este vrând, nevrând, acomodată a face senzațiune oarecare, și noi o mărturisim, că am fost surprinși, vedând, că se pune în mișcare, un aparat atât de mare și greoiu fără a se indica în special obiectele, care au reclamat convocarea conferenței.

În cele din urmă situațiunea politică cu nimica nu e mai critică ca în anul 1887, și așa stând lucrul, fără voie ne vine în minte conferența fraților sași din vara acestui an, conferența care a restabilit pacea internă între frații de un sânge, a proclamat o programă, care i-a intrunit pe toți, și o a știut formula așa ca ea se convină guvernului țerei și presei, și prin această să se facă posibilă o lucrare mai neconturbată, mai intensivă pe teren economic cultural sub scutul binevoitoriu al statului.

Se dă cu socotela, că cam această este și scopul acestei conferențe convocate acuma fără nici un incident.

Dacă așa se află lucrul, noi salutăm din totă inima conferența convocată pe 15/27 Octombrie a. c. aici la Sibiu, și îi dorim succese salutare pentru națiunea noastră. În special se va lucra în spiritul totdeuna propagat de noi, dacă se va face unitate în acțiunea noastră, ca nu din patimă orbă isvorită din interese personale să ne sfășiem noi între noi, și cu chipul acesta să ne slăbim și mai tare.

Înțelepciunea politică cere, ca noi să ne unim în acțiune, și să eliminăm frecările interne, frecări, cari numai folositoare nu pot fi.

Înțelepciunea politică trebuie să ne învețe, că ostracismul, care s'a încercat a se pune în pracă la inițarea onora din Sibiu, și care s'a început în conferințele preoțesci din Seliște, Mercurea și Sighișoara nu ne pot aduce nici un bine.

Înțelepciunea politică trebuie să ne conducă pe toți, ca să ajungem cel puțin noi între noi la o acțiune solidară, ca apoi să ne scim respecta reciproc, ca și alții să ne respecteze.

Programa stabilită la 1881 în 9 puncte puțină modificare cu sens practic va reclama, și unitatea în acțiune va fi restabilită. Condițiunile de viață ale poporului nostru sunt înșirate în punctele 2, 3, 4, 5, 6, 7 și 8 din aceea programă. Pentru acelea am lucrat și noi, și unica deosebire e, ca noi am acceptat starea actuală de drept, ca activitatea noastră să fie scutită de atacuri sub cuvântul, că nu suntem între marginile legilor.

Atâta am voit să fie accentuat încă de pe acuma, și cu cele mai bune intențiuni așteptăm întrunirea conferinței, despre care se dă cu socotela, că tendența ei este pocăirea și prin această restaurarea păcii interne între noi.

Revista politică.

Foile germane s'au ocupat în timpul din urmă cu românii de sub corôna s tului Stefan. Astfel diarul „Kreuzzeitung“ publică un articol, în care se descriu cu vii colori apăsările și suferințele, ce le îndură românii în Ungaria și Transilvania. Fôia germană dăce, că amărăciunea românilor în contra Ungariei a ajuns la un grad așa de mare, încât se pare imposibilă o izbucnire forțată a acestei amărăciuni. Între actualele raporturi politice nu e un lucru lipsit de însemnătate impregiurarea, că în Austro-Ungaria, adică în partea răsăritenă a triplei alianțe, sau mai bine dis, poziția Carpaților, însemnată din punct de vedere strategic, locuesc trei

milione de români, cari vîd în apartinerea lor de Ungaria nimicirea lor națională. „Kretzeitung“ apoi declară, că până cînd nu va înceta apăsarea românilor din Ungaria și Transilvania, e imposibil de a câștiga pe regatul român ca aliat în tripla alianță.

Desvălirea monumentului celor treisprezece „martiri“ la Arad a provocat o mișcare și o agitațiune mare în populațiunea magiară din Ungaria.

Din toate locurile s'au trimis deputațiuni și corone, care se se așează pe monumentul celor ce au trădat stégul armatei, sub care au jurat și au luptat contra casei domnitoare.

Presa la rîndul ei n'a rămas înapoi cu comentariile, eternisînd memoria celor ce au fost sacrificați în noua „Golgotă“ și cari și-au vîrsat sîngele pentru mîntuirea poporului magiar.

Trecînd preste apretierile aspre ale țiaristiceii magiare referitoare la istoricul cestiunei, luăm act de această mișcare, căci ea constituie un eveniment de mare importanță politică, cu toate, că legislativa, carea și ea a depus coronă pe mormîntul „martirilor“, se ascunde sub masca piosității. O afirmăm această cu atât mai vîrtos, cu cât și ex-governorul dela Turin, nu vede în festivitățile dela Arad decît o afirmare mai cu aplomb a Ungariei între statele, cari constituie monarhia austro-ungară. E'ta cum se exprimă bătrînul esilat Kossuth către un redactor al țiarului „Gazetta Piemontese“: Austria a permis Ungariei a-și manifesta simțemintele patriotice. *Acăsta este un fapt istoric, care cu privire la viitoriu își va avea consecințele.* Ungaria e fata, carea n'a murit, ea a dormit numai și acum se destieptă.

Foile din Ungaria se ocupă cu noul proiect de reformă administrativă, ce se va așterne dietei. După cât a străbătut până acum în publicitate, alegerea funcționarilor este cu totul delăturată și numai denumirea are loc. Reforma administrativă nu va intra deodată în valoare, ci succesive în 5 ani, așa că funcționarii aleși vor mai pute servi încă cinci ani. Denumirile se vor face dela secretariu în sus din partea regelui, ér dela secretariu în jos prin ministrul de interne. Comitele suprem nu va mai avea nici un drept de denumire, el va rămîne un simplu oficiant în fruntea municipiului cu un cerc de activitate definit și cu responsabilitate. Controla o va purta comitetul administrativ, compus din 24 membrii, cari vor primi marce de prezență.

În lăuntru Germaniei se dă mare atențiune mișcărilor socialiste. „Berliner Volksblatt“ publică programul viitoriu al democrației sociale, care se poate reasuma în următoarele:

Munca e izvorul ori-cărei bogății și ori-cărei culturi, și de ôre-ce munca folositoare tuturor nu e posibilă decît prin societate, al societății, adică al membrilor ei este întregul produs al muncii, cu drepturi egale fie-căruia după necesitățile sale, avînd fie care datoria de a munci. În societatea actuală mijlocele de muncă sunt un monopol al claselor capitaliste; atîrnarea clasei muncitorilor de clasele capitaliste este cauza miseriei și robiei în toate formele sale. Liberarea clasei muncitoare pretinde prefacerea mijlocelor de muncă în proprietate comună a societății și regularea socială a muncii întregi, așa ca ea se folosescă tuturor și produsul ei să se împartă după dreptate. Liberarea muncii trebuie să fie opera clasei muncitoare, față cu care celelalte clase toate nu sunt decît o masă reacționară.

Plecînd dela aceste principii, partida socialistă a Germaniei are de scop a ajunge, prin toate mijlocele, la statul liber și la societatea socialistă, la sfîrmarea legii aspre a salariilor prin desființarea sistemului de muncă salarisată; la desființarea exploatarei de ori ce fel, la înlăturarea ori-cărei nedreptăți sociale și politice. Partida muncitoare socialistă a Germaniei, deși lucră deocamdată în marginea naționalității, e conșcie de caracterul internațional al mișcării muncitorilor și hotărîtă să implinască toate îndatoririle, ce el impune muncitorilor pentru a face din frăția tuturor ômenilor un adevăr.

Deocamdată, partida socialistă germană luptă pentru: înlăturarea de asociații productive socialiste cu ajutoriu dela stat, vot universal, poporul să hotărască cestiunile de pace și de războiu, armata permanentă înlocuită cu înarmarea poporului, desființarea tuturor legilor excepționale, în special asupra presei și intrunirilor, justiție gratuită, instrucție gratuită, un singur impozit progresiv pe venit pentru stat și comună, timp normal de muncă, protecția muncii și interdicerea muncii copiilor etc.

Era răspîndită până ađi părerea, că legea contra socialistilor nu s'a reinot în Germania, fiind-că această ar fi fost voința împăratului german. Adesea s'a afirmat că Wilhelm II a vorbit în consiliu Coronei în contra legii socialistilor, combătînd părerea principelui Bismarck.

„Kölnische Zeitung“ declară acum pe temeiul unei comunicări ce i s'a făcut din izvor bine informat, că acea părere era cu desevîșire neintemeiată. Împăratul, precum și toți ministrii au dorit — țice

țiarul „Colonia“ — reînnoirea legii în contra socialistilor și ar fi fost gata se o primescă așa cum o propuneau naționali-liberalii, fără drept de espulsare, dar cu o durată nedefinită. Principele Bismarck însă n'a voit-o așa și astfel ea a căzut cu totul.

În urma espirării legii contra socialistilor, s'au întors în Berlin toți socialistii ce fuseseră espulsați din capitală în puterea acelei legi afară de trei, fostii deputați Fritsche, Most și Haselmann.

În Portugalia domnesce criza ministerială de 3 săptămîni. După retragerea lui Serpa Piementel a încredințat regele cu formarea noului cabinet pe generalul Abreu Sousa din partidul progresistilor moderați, carele însă la început n'a putut se compună nici un cabinet. Din cauza această regele a încredințat pe ambasadorul Ferrao. Acesta a compus un cabinet din persoane de diferite partide, fiind însă că progresistii țineau să se delature toate ordinațiunile fostului ministru Serpa în privința politice interne, cabinetul s'a disolvat și regele a fost din nou necesitat a încredința pe generalul Abreu cu formarea cabinetului. Nu se știe cu positivitate dacă de astădată Abreu va fi mai norocos cu formarea noului cabinet.

Cronică din Zarand.

De lângă Tebea, 6 Octombrie 890.

Indiferentism față de afacerile municipiului. — Rugarea „Kulturegyletului“ către comitatul Huniedórei de a i-se vota un arunc. — Ce e de făcut?

Să nu te miri de loc, dacă ômenii devin indiferenți față de afacerile municipale! Direcțiunea ce au luat afacerile comitatense cu puțin excepțiuni, șovinismul magiar încuibat și potențat între oficiali, alungarea elementelor independente dela afacerile municipale, și mai mult lupta sterilă, ce avem de purtat în salele comitatense, au produs crasul indiferentism.

Convocătoriele vice comiților, sunt puse la o parte și rămîn necetite. Cea mai mare parte din membrii români și țice, și cu drept cuvînt: „pentru ce se perdem timpul, să spesăm, cînd oficialii comitatului și tot aparatul administrativ decid, precum voesc. Așa e această în comitatul Huniadórei, așa mai în toate comitatele, unde suntem amestecați cu magiarii.

Înțelegem acest indiferentism, cînd e vorba de alegerea oficialilor, căci aici cel puțin comitele alege pe cine vrea. Înțelegem indiferentismul cînd e vorba de cauze private, care nu interesază întreaga populațiunea română din comitat.

Nu înțelegem, și este sub toată critica indiferentismul, cînd vine pe tapet o cestiune momentosă, carea ne privește pe toți românii din comitat.

Indiferentismul — în cauze momentuose — de vine lașitate.

O cestiune momentuosă ne stă înainte. Ea privește pe tot natul român, din comitatul Huniedórei. E vorba de o parte, de demnitatea noastră ca români; ér de altă parte e vorba de pungile noastre. Avem de lucru cu „Kulturegyletul“ carele se vede, că nu ne slăbesce din dragoste comitatul nostru. De două ori a mai venit cestiunea „Kulturegyletului“ în adunarea comitatensă, de două ori ni s'au cerut parale pentru scopurile lui.

Maioritatea adunării comitatense s'a genat însă a sacrifica și acestui idol.

Pentru a treia ôră acum „Kulturegyletul“ cere votarea unui arunc, dela noi. Acăsta rugare va veni la desbatere în adunarea ce se va ține la 23 Octombrie st. n. a. c. Ea este pusă la ordinea țilei sub p. 42 al programei; și protonotariul Hollaki — (ca suplent. al vice comitelui) numesc cererea cu epitetul modern de „patriotică“ (hazafias).

După tîmbălăul, cu care a fost primiți membrii „Kulturegyletului“ la adunarea ținută în Deva în Septembrie, și după fanfaronadele îndatinete, ne putem aștepta sigur că cei din fruntea comitatului, magiarii noștri, de aici ne vor impune arunc, în favorul „Kulturegyletului“.

Populațiunea română (95 %) din acest comitat va trebui se aducă jertfa forțată idolului, dacă nu-și va așera cauza cu demnitate.

Membrii români virilistii, și cei aleși sunt chemați primu loco a lupta prin toate mijlocele legali, ca cererea „Kulturegyletului“ ilegală și temeraria să fie respinsă, eventual să se facă proteste contra aruncului ce s'ar impune populațiunei române.

A ne mai prezenta 5—6 inși în sala comitatului ca și în trecut, cînd e vorba ca să facem afront „Kulturegyletului“ a căruia scope magiarisarea noastră; ar fi o rușine.

Tendențele Emke-i le cunoscem, și față de ea românii mic cu mare una simțesc. Aici sunt solidari, căci cel mai debil român, nu voesc să se facă magiar, prin urmare nici a contribui ca alții să ne magiarizeze nu o voesc nici unul.

Lege prin care se ne pôtă impune comitatul a vota arunc pentru o societate privată, încă nu există. Articolul de lege XV 5. 9 din 1883 țice espres: Comitatele, afară de dările complementare ce se pot pune pe basa legilor în vîgore au drept să pună imposite complementare pentru scopuri generale de administrație, de comunicațiune, economice culturale și de binefacere până la 3 %.

„Kulturegyletul“, ori cescop, pôte urmări, dar numai un scop general nu pôte țice că urmăresce și în state, unde dreptatea nu e deochiată, preste o cerere cum e și cea prezentă a Emke-i s'ar trece la ordinea țilei. Dar la noi, unde merg lucrurile adesea anapoda, trebuie se luptăm ca legea să se respecte și dacă această nu ne succede să putem țice, că; ne am făcut datorința față de poporul nostru.

Pentru a se pute delatură ispita, ce ni se face ar fi de dorit intrunirea tuturor membrilor municipali români, din comitat, cel mult în țiuă de 23 Octombrie, spre a se stabili o procedură în combaterea contrărilor noștri, eventual spre a se pute lua toate dispozițiunile pentru proteste din sutele de comune române ale acestui comitat. Acest drept ni-l dă legea din 1886 art. XXI § 8 unde se țice:

Partidele sunt în drept se protesteze în contra decisiunilor (comitatului) dela înmanuare respective dela publicare în decurs de 15 țile.

Membrii noștri români din Deva, sum în firmă credință, că vor convoca o întrunire a tuturor membrilor români fie pe cale privată, fie pe cale publică spre a ne pute înțelege; éră până atunci fie căruia li rămîne timp de ajuns, ca se pôtă studia cestiunea spre a se pute combate cererea „Kulturegyletului“ din toate punctele de vedere. Lupta se ne așere gătiti.

Coresp.

Utilitarismul în scôla.

II.

În cele premergătoare am atins forma istorică și cea actuală a principului amintit, precum și diferitele scôle și persoane marcante în filosofie, la cari predominază acesta; totodată am atins și punctul de vedere contrar; precum am indicat și pe reprezentanța acestuia, accentuînd, că noi trebuie să fim aplecați spre cest din urmă punct de vedere. Urmăză acuma să ne dăm sama și asupra importanței lui din punct de vedere general.

Nu mai incupe indoială, că curentul ce pedominează astăzi spiritele popórelor și a le națiunilor e aplecat a se închina punctului de vedere utilitar, ba dóră nu greșim, cînd susținem, că e chiar dat cu totul în brațele acestuia. Dovadă a acestei aserțiuni, ne pôte servi terenele vieții omenesci. În industrie, ca și în comerciu este marcant acest punct și toate mișcările, făcute pe aceste terene ne documentează în deajuns dominațiunea lui.

Unde, ca în industrie ne putem convinge de uimitóarele lui efecte? Unde, ca aici putem vedé cum se invirt toate cestiunile în jurul acestui punct de oscilațiune?

Nu se pôte țagădui, că acestei direcțiuni spirituale în viața indiviților este de a se mulțami progresul comun al omenimei pe terenul tehnologiei și ori și ce om care consideră cultura vécului nostru trebuie să recunoscă cu multă satisfacțiune sufletescă, că îmbunătățirile, făcute în direcțiunea această numai acestei vederi au a se datori. Desvoltarea forțelor în infinit am dis noi odată în colónele acestui organ, este una din caracteristicile principale a timpului present. Acăsta o țicem și acum, dar totodată mai adaugem și aceea, că acestui principiu are de a se mulțami și desvoltarea amintită.

Ca pe terenul industrial nu mai puțin pe terenul comercial, cu care acesta stă strîns în legătură se pôte observa dominațiunea principului acestuia.

Tot astfelu putem să observăm această aparițiune și pe terenul artelor. Artele de odinórá ale pictorilor și sculptorilor grecesci, Atene a lui Phidias, Madona a lui Raphael și alte scene ideale a scólei nderlandeze, tablouri de ale lui Rubens astăzi nu mai au trecerea de odinórá. Ce e drept un Munkácsy a făcut mare furóre în lume cu tabloul Christos înainte lui Pilat, însă eu cred, că nu cîntutul atăta, cât mai cu sémă forma plastică a presentării acestuia a stors administrațiunea lunei întregi.

Fie însă ori și cum un luru caracteristic totuși e, că astăzi casele clasei inteligente ce deosebire sunt pline cu tablouri, ce represintă realitatea. Aici veđi un ținut de munte, colo un ținut de șes, ici o privire pe mare, colo o privire pe deal; de altă parte éră tablouri, care represintă pe o țerancă, ducînd apă dela fîntână, sau pe un vênătoriu împuscînd sălbătaciuni în codrii. Nu sunt toate acestea dovede palpabile pentru aserțiunea noastră din fruntea acestei cercetări, după care se pare a fi tot spiritul popórelor infiltrat de numitul principiu.

Nu tot astfel se avea lucrul în eyul mediu, unde tipurile sfinte erau la ordinea țilei. Aici nu realul, ci idealul se adora, desconsiderându-se aprópe cu

totul valorea realității. Mari daune au adus aceste vederi sinistre, nespuse pedeci pentru un progres natural a omeniei. Cu rumperea lanțului, de care era cătușată omenimea ideilor liberale s'a rupt și cu autoritatea științifică medievală și s'a dat un curs liber dezvoltării acesteia, carea astăzi merge cu o celebritate grozavă. Numai cât emancipându-se de sub un jug a apucat pe alt povornic și acum amenință cu unilateralitate în cultură.

Calea de mijloc și aici va fi calea de aur și odată aflată, omenimea va progresa nespuse de iute în destinațiunea sa culturală.

Imprejurarea acesta ne denotă din nou, cât de impotente sunt forțele intelectuale ale noastre și cât de mărginite sunt cunoștințele noastre.

Predominarea principiului amintit nu se observă numai pe terenele amintite, ci și în știință. Și aici lumea învățată se străduiește a săfă tot rezultate de aceea, dela care omenimea a săfă tot rezultate de folos. Și este și foarte natural, deorece progresele tehnologice și artistice fără de progrese în știință nu sunt posibile. Una cu alta, dar una fără de alta nici decum, așa sună losinca vécului.

Numai puțin se arată acest principiu și în literatură. Este lucru astăzi cunoscut între literați, că se vorbește de un realism în literatură precum nu mai puțin de un idealism, Schiller este spre pildă idealist, Goethe și Heine mai mult realist.

Etă dară și aici amestecate aceste principii.

Nu voim de astădată să urmărim mai departe cercetarea, ci ne oprim aci, constatând aceste ca fapte și nu ca supozițiuni.

Se cavine acum să vedem, care din aceste două direcțiuni merită să fie adoptate de omenime în problemele sale culturale, una sau cealaltă, ori amândouă. După cele desfășurate numai pôte fi îndoelă, că noi ne pronunțăm pentru o folosire moderată a amândurora și suntem contra ori și cărei esagerări unilaterale. Noi așa credem, că în direcțiunea acesta se va rezolva deciziunea viitorului, căci și astăzi mai rămâne în valoare principiul pe cât de vechiu, pe atât de adevărat: „*media via aurea est*”

Acastă este ce s'ar puté dice per tangentem în general, rămânând unei cercetări ulterioare o pronunțare încât privesc partea specială a acestei chestiuni.

Dr. Petru Șpan.

Vięta și activitatea marelui învățatoriu ecumenic Vasilie.

(Încehere.)

Productele activității sale literare cuprind patru tomuri din edițiunea lui Migne, și sunt întru cât ni-sau păstrat dovețile cele mai eclatante, atât pentru geniul sublim al marelui învățatoriu, cât și pentru clasicitatea culturii sale teologice, filosofice și retorice. Ele se impart în scrieri dogmatice-polemice, esegetice-omiletice, ascetice-morale, liturgice și epistole.

Dintre opurile sale dogmatice-polemice memorabile și toțodată de sigur autentice sunt: Cartea cunoscută de „Cinci cărți în contra lui Eunomiu” (Libri V adversus Eunomium), a cărei titlu original și întreg este cuvânt de reînfrângere la cuvântul apologetic al necuviosului Eunomiu. În acesta polemizează marele Vasilie cu Eunomiu, capul arienilor, asupra ddeltății Fiului, și a unității ființei lui cu Tatăl. În contra macedonienilor, sau pneumatomachilor, cari negau ddeitatea Dnchului sânt, este îndreptată scrierea sa adresată amicului seu Amfilochie, episcop în Iconiu, și intitulată „Despre spiritul sânt” (De spirit sancto sive ad Amphilochium). La compunerea opului acestuia i-a venit ca îndemn, schimbarea ce a făcut-o el în biserica sa, cu tendența antiarianică și antimacedoniană, cu privire la cuvintele docsologice mici. Acesta a modificat-o el astfel: „Mărire prin Tatăl Fiului și Duchului sânt”. Mulți criticau aspru schimbarea făcută, deci amicul Amfilochie îi scrie lui Vasilie în afacerea acesta, și-l rógă ca să-i comunice cauza schimbării. El se pune, și răspundând prietenului seu în cartea acesta, combate cu acesta ocaziune și doctrina s'au învățăturile macedonienilor, și demustra dumneșeitatea și perfecta consubstanțialitate a Duchului sânt cu Tatăl și cu Fiul. — Mai există încă o carte dogmatică carea pörtă numele s. Vasilie, intitulată „despre botez”, dar autența căreia se trage la îndoială.

Scrierile sale esegetice-omiletice sunt: „Nouă omilii la cele șese dle ale facerii”. În reflecșiunile aceste asupra creațiunii esplica Vasilie în mod genial și toțodată religios raportul despre facerea lumii din cartea primă alui Moisi. Cuvântările aceste, cunoscute în decum sub numirea de „hexaemeronul lui Vasilie”, de și au procurat autorului mare renume, totuși nu sunt libere de refăciri fizice, cari însă și au temeiul lor în stadiul, la care au fost ajuns până atunci cunoștințele naturale. Cele 15 omilii la psalmi, cari le aflăm între scrierile lui, sunt nesce cuvântări morale frumoșe și foarte folositoare. Comentariul seu la profetul Isaia *ἐρμηνεία εἰς Ἡσαΐαν* este esplicarea scurtă, foarte chiară și mai mult literară alegorică al celor dintăiu 16 cap. ale cărții lui Isaia. — Dar afară de aceste omilii esegetice ne-a mai lăsat Vasilie 24 de omilii proprie, de cuprins parte dogmatic, parte moral parte panegiric. În cele dogmatice combate eresiile contimpurane, în cele morale laudă vécțiile crestinesci

și muștra în mod vehement păcatele, ér în cele panegirice ține elogiuri la adresa mai multor sânti părinți. Forte renumită este cuvântarea sa 22-a carea e îndreptată către tineri (*Πρὸς τοὺς νέους ὁπως ἂν ἐξ ἑλληνικῶν ἀφελοῦντο λόγων*) și în carea dă el tinerilor îndegetări, cum să studieze scrierile clasicilor păgâni, ca să pótă trage din ele folos pentru vięta religioșă morală. — Sunt și alte omilii, cari pörtă numele lui Vasilie, dar autența unora dintre aceste se trage cel puțin la îndoială, pecând cele mai multe sunt de sigur supuse sau false.

Renumite sunt și tractatele ascetice τὰ ἀσκητικά ale marelui învățatoriu. Ele derregulă se impart în trei grupe. Grupa primă constă din trei cărți, cari tôte sunt îndreptate către călugări. Cea dintăiu pörtă titlul „precevântare ascetică”, a doua „cuvânt ascetic” ér a treia „cuvânt despre ascasa”. În aceste opuri s. Vasilie învită la ascasă, arată prețul vieții ascetice, și dă diferite învățături relativ la acest mod de viețuire. Grupa a doua se compune din două scrieri, menite mai ales pentru prepoși bisericesci. Titlul uneia este „despre judecata lui Dđeu”, ér al celeialte despre „credință”. Prin aceste voesce ale atrage atențiunea asupra vițiilor cele comit ei fără genare, chiar și în public și muștrându-i pentru acesta purtare condamnabilă, le pune înaintea ochilor judecata lui Dumneșeu, ce-i astéptă. Totodată îi provocă la mărturisirea curagióșă a dreptei credințe, carea încă o espune pe scurt. Grupa a treia cuprinde regule etice atât pentru toți creștinii, cât și în special și mai vécios pentru călugări. Pecând cele dintăiu 80 de regule sunt menite pentru toți creștinii; pe atunci atât cele 55 regule mai generale cât și cele 313 mai speciale și mai scurte sunt făcute pentru monachi. Aceste din urmă sunt cunoscute sub numirea de „regula cea mare și cea mică a sântului Vasilie”. — Autența celorlalte tractate ascetice, — anume: a celor 34 de regule pentru călugări; apoi a celor 60 de epitemii pentru canonisarea călugărițelor, cari greșesc sau comit vre-un păcat; deasemenea și a cuvântărei sale în contra obiceului reu de a trăi ascetii și clericii cu femeii subintroduse *γυναικες συνεισάττοι* în urma a celor 68 de regule îndreptate către episcopul Letorius din Melitene (în Armenia mică) se trage de critici la îndoială.

Cea mai însemnată lucrare liturgică alui Vasilie este prelucrarea liturgiei întrebuințate pe timpul seu la răsărit, și numita „liturgia s. Iacov”. Acesta prelucrare mai corespundătoare timpului și spiritului crestinesc din timpul „marelui dascal al lumii”, nu s'a păstrat până în zilele noastre în forma sa autentică, după-cum a eșit din mânilor lui, ci s'a modificat în decursul timpului. Dovadă ne sunt diferitele recensțiuni, ce se află nu numai în textul grecesc, ci și în traduceri coptice și siriene. Rugăciunile s. Vasile pentru bolnavi și îdrăciți, decătră cei mai mulți critici se consideră de neautentice.

În urma dela s. Vasilie mai avem, după edițiunile mai vechi 365, ér după cele mai noué 366 de epistole. Dintre aceste 319 sunt scrise de marele Vasilie; ér celelalte parte sunt compuse de alții, și sunt păstrate numai între scrisorile lui, parte sunt neautentice, precum bunăoră corespundința cu retorul și filosoful Libaniu. Între epistolele lui Vasilie aflăm 3 adresate amicului seu Amfilochie, episcopul Iconiului, cari cuprind instrucțiuni relative la rânduiala bisericescă, aceste sau primit de biserica răsăriteună ca legi sau canóne bisericesci, și forméză acum așa numitele 92 de canóne ale s. Vasilie.

Dr. Tr. Puticiu.

Varietăți.

* (Director gimnasial.) Delegațiunile scolare dela scóelele noastre din Brașov au ales de director gimnasial pe timp de trei ani pe dl prof. Ipolit Ilasievici.

* (Himen) Dl. Ioan Orăștian, cler. abs și d-șóra Susana Grévu, și vor serba actul cununiei în 30 Sept. a. c. în biserica noastră din Topârcea.

* (Conventul general al bisericeii evangelicice). Conventul general și a început în 8 l. c. n. desvaterile în Budapesta. Presidentul bar. Pronay a salutată în vorbirea de deschidere pe episcopii noi aleși Paul Zelenka (districtul Tisei) și Friderik Baltik (districtul Dunărei). Ambii episcopi au accentuat în vorbirea de întroducere unirea celor patru districte din Ungaria în împlinirea datorinții, atât față de patrie, cât și față de biserică. La raportul petițiunii districtului dunăren contra purtării deobligătoare a matriculelor în limba magiară a declarat episcopul Baltik între strigări entuziasmte de „éljen”, că densusul atât ca episcop cât și ca persónă privată precum și districtul seu n'au nimic contra. Paul Mudron acusat, că a participat la sêrbarea rusescă dela Kiew, după lungi și agitate desbateri a fost absolvat de escomunicare, sub cuvânt, că a luat parte numai ca persónă privată.

* Magistratul orășenesc din Sibiu face cunoscut, că adunarea de controlă a honveșilor va fi la 29 Oct. a. c. n. în căsarma de honveși, Knopfgasse 2. Controlă se începe la 8 óre a. m.

* (Sciri militare.) Precum suntem informați în 9 l. c. a plecat dela Cluș un batalion din reg. 50 inf. la Bosnia sub conducerea dlui maior Franz Scoda. În locul aceluși batalion va sosi la Cluș un batalion din Bistrița din reg. 63 inf.

* (Carmen Sylva în musica germană.) Revista literară germană din Berlin, „Zur guten Stunden” publică în numărul seu prim pe anul 1891 o poesie a reginei poete intitulată „Bonn” și investită în o compozițiune frumoșă pentru voce și pian de August Bungert, — autorul mai multor compozițiuni românești, ca „Dramen in Liedern”, „Lieder einer Königin” (Carmen-Sylva-Album), „Der Rhapsode der Dimbovitza” cuprindând 24 balade și poesii populare române (traduse pe nemțesce de Carmen Sylva), „cărora” — după cum scrie numita revistă — „nu li se pôte află păreche în literatura musicală, esceland atât prin gingașă lor formă de tot originală, cât și prin duioșia pasionată și profunda lor intimitate.”

* (Inspector nou de scóle). În comitatul Făgărașului a fost denumit de inspector scolar dl Carol Kakujuj, fost adjunct al inspectorului de scóle din comitatul Timișului.

* (Se înmulțesce gendarmaria). În bugetul ministeriului de interne s'a făcut proviziune pentru instituirea, de 12 posturi de gendarmi cu 12 conducători și 60 feciori. Spesele împreunate cu acesta sporire fac pe jumătatea anului venitoriu 18.195 fl. ér de aci în colo îndoit pe anul întreg.

* (Lupi în Călnic). În nóptea spre 3 a curentei a intrat în șura unui econom un lup și a rupt un mánz de 8 luni. Prospecte frumoșe pentru érnă, dacă au început de acuma.

* (A vis.) Avem onórea a Ve face cunoscut, că a apărut în tipografia archidieceșană „Crestomatia germano-română” de Dr. G. Coman. Cartea acesta e întocmită pentru gimnasiile și scolile comerciale românești, cuprindând bucăți alese de citire și traducere din limba germană în cea română și vice-versa. Pe lângă aceste are un capitol special pentru scolile comerciale, cuprindând corespondența comercială, atestate, contracte etc.

Comandele se primesc la subscriba librărie:

Prețul unui exemplar broș. 85 cr., legat în pânză 1 fl.; cu trimiterea postei broș. 90 cr. legat 1 fl. 10 cr.

Sibiu, în 15 Septembrie, 1890.

Librăria tipografiei archidieceșane.

Mulțamită publică.

Tinerimea studióșă din Reșinari a aranțat în 15/27 August, o petrecere de vară în Dumbravamică, în favorul înființării unei biblioteci populare, cu care ocaziune, pe lângă tacsele ordinare, au mai încurs suprasolviri și oferte benevole dela următorii p. t. domni:

I. Hecht 2 fl. 60 cr., G. Cărpinișan, notariu comunal 2 fl., I. Mărginean, căpitan în pens. 2 fl. I. I. Comșa din Sêliste 2 fl., S. Popovici, protopr. milit. în Viena 1 fl. 60 cr., d-na Bucišan din Sêliste 1 fl., Ioan Oncescu, notariu în Rêhêu 1 fl., D. Kozocsa, farmacist 1 fl., L. Kollár 1 fl., M. Lungu 1 fl., A. Dancăș primar 1 fl., Irim. Dancăș 1 fl., B. Dancăș sen. 1 fl., G. Enescu, inv. 1 fl., A. Galea inv. 1 fl., I. Goga, paroch 50 cr., I. Barcian 60 cr., I. Cosmuța 60 cr., B. Dancăș jun. 50 cr., I. Marin, inv. 50 cr., E. Zacharias 40 cr., I. Maccim, B. Muntean, I. Steflea, O. Steflea, M. Stoia inv. câte 20 cr., A. Banciu, O. Beju, N. Vulcu, D. Mosora, D. Comșa, G. Fleschin, R. Giurca, I. Popovici câte 10 cr., d-șóra Maria Roman 3 opuri.

Preste tot au încurs 68 fl., din cari detragând spesele făcute în sumă de 46 fl. 25 cr., rămâne un venit curat de 21 fl. 75 cr.

Subscriși, în numele comitetului aranțatoriu, venim a ne împlini plăcuta datorință și a ne espri-ma cea mai sinceră și cordială mulțamită și recunoștința respectuoșă generoșilor domni și dómne susnumiți, precum și tuturor onor domni și stimatelor dómne și d-șóre, cari au binevoit a participa la acesta petrecere. Tot odată ne exprimăm deosebita mulțamită domnilor Maniu Lungu, Aleman Dancăș primariu și Irimie Dancăș cari, prin spriginul dat comitetului aranțatoriu în întreg de cursul activității sale, au contribuit în măsura însemnată la buna reușită a acestei petreceri.

Reșinari, 15 Septembrie, 1890.

Aleman Galea,
președinte.

Irimie Morandini,
secretariu.

Bursa de Viena și Pesta.

Din 9 Octobře 1890

	Viena	B.-pesia
Rena de aur ung. de 6%	—	—
Renta de aur ung. de 4%	102.20	102.10
Renta de aur austriacă	107.75	108.—
Obligațiuni urbariale tem.-băn. cu sorși	—	—
Obligațiuni urbariale ung. cu sorși	—	—
Obligațiuni urbariale tem.-băn.	—	—
Sorși de stat dela 1860	137.80	137.—
Galbin	5.44	5.45
Napoleo.	9.09	9.12
100 marce nemțesce	56.50	56.60
London	115.10	115.15

Nr. 453. [476] 1—3
CONCURS.

Pentru ocuparea stațiunilor învățătorești în comunele mai jos însemnate din protopresbiteratul gr. or. al Mediașului se scrie concurs cu termen de 15 zile de la prima publicare în foia pentru publicațiunile „Telegraful Român.”

1. Hașag, cu salariu anual de 150 fl.
2. Buzd, cu salariu anual de 150 fl.
3. Richisdorf, cu salariu anual de 100 fl. și lemne de foc.

Doritorii de a participa au ași așternute cererile instruite conform legii subsemnatului.

Oficiul protopresbiterat gr. or. al tracutului Mediaș.

Mediaș, în 8 Septembrie, 1890.

Ioan Chendi,
adm. protop.

Nr. 115. (477) 1—3
CONCURS.

Pentru întregirea posturilor învățătorești din comunele mai jos însemnate în protopopiatul Târnavei super. de confesiunea gr. or. se scrie concurs cu termenul până la 15 Octombrie a. c. st. vechiu.

1. Lasleu român cu un salariu de 150 fl., prin repartitie de la popor, cuartir liber în odăile școlii și lemnele trebuincioase de foc.

2. Șoimușu român, cu un salariu de 150 fl., prin repartitie de la popor, cuartir liber în odăile școlii și lemnele trebuincioase pentru încălzitul școlii.

3. Dărlös, cu un salariu de 150 fl., prin repartitie de la popor, cuartir liber în odăile școlii și lemnele trebuincioase pentru încălzit.

Doritorii de a ocupa aceste posturi învățătorești au ași așternute cererile concursuale provăzute cu documentele cerute de legile scolastice până la termenul mai sus indicat la subscrierile oficiu protopresbiterat gr. or. Târnavei superioare ultima postă Erzsébetváros la Sz. Almás.

În conțelegere cu comitetele parohiale.

Sz. Alma în 25 Septembrie, 1890.
Ioan Almășan,
protopresbiter.

Nr. 599. [478] 1—3
CONCURS.

Pentru întregirea posturilor de învățători în comunele mai jos însemnate din protopresbiteratul Sebeșului se scrie concurs cu termen până la 10 Octombrie a. c.

1. Drombăriu, cu salariu anual de 120 fl., cuartir și lemne de foc.

2. Sebeșel, cu salariu anual de 130 fl., din cassa comunală, cuartir și lemne de foc.

3. Laz, cu salariu, de 130 fl., cuartir și lemne de foc.

4. Căpâlna, cu salariu de 120 fl., din cassa comunală, cuartir și lemne de foc.

5. Rechita-Strugariu, cu salariu de 220 fl.

Doritorii de a ocupa vre-unul din posturile acestea au ași așternute rugărilor instruite conform normelor din vigore până la termenul arătat subsemnatului oficiu protopresbiterat.

Sebeș, 21 Septembrie, 1890.
Oficiul protopresbiterat gr. or. în conțelegere cu comitetele parohiale respective.

I. Tipeiu,
protopresbiter.

[473] 2—3
CONCURS.

Pentru ocuparea postului al II-lea de învățătoriu la școala confesională gr. or. din comuna Săsciori, protopresbiteratul S. Sebeșului, se scrie concurs până la 1 Octombrie a. c.

Salariul pentru acest post învățătorește e de 200 fl., care se plătesce

din alodiul comunei în rate lunare și cuartir în edificiul școlii.

Doritorii de a ocupa acest post aceia vor fi preferiți, cari vor avea cunoștința deplină a cântărilor bisericesti, având datorința a instrui elevii din toate cântările precum și de a ține strană atât la vecernie cât și la utrenie în biserică; ăra cererile lor instruite conform legilor ale așternute până la termenul indicat subscrierilor oficiu protopresbiterale gr. or. în S. Sebeș.

S. Sebeș, în 9 Septembrie, 1890.
Oficiul protopresbiterat gr. or. în conțelegere cu comitetul parochial.

I. Tipeiu,
protopresbiter.

Nr. 225. [472] 2—3
CONCURS.

Devenind vacante posturile învățătorești de la școlile din comunele mai jos însemnate din protopresbiteratul Albei-Iuliei, se scrie concurs cu termen de 20 de zile de la prima publicare în „Telegraful Român.”

1. Măgina, cu salariu anual de 100 fl., cuartir, lemne necesare.

2. Gârbova de sus, cu un salariu anual de 215 fl., cuartir, lemne necesare și folosirea grădinei școlare.

3. Meteș, Poiana cu filia Găureni, cu un salariu de 150 fl., cuartir și lemne necesare, școala se ține în Meteș.

4. Păclîșa, salariu 120 fl., cu artir și lemnele suficiente.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi au ași așternute cererile concursuale lor până la termenul sus indicat instruite conform legilor din vigore la subscrierile oficiu.

Oficiul protopresbiterat gr. or. în conțelegere cu respectivele comitete parohiale.

Alba Iulia, 12 Septembrie, 1890.

Alesandru Tordoșian,
protopresbiter

Nr. 500. [475] 2—2
CONCURS

Pentru ocuparea postului de învățătoriu la școala reuniunii granițarești din Vistea inferioară, comitatul Făgărașului, cu salariu anual de 300 fl., apoi cuartir și lemne de foc, prin această se scrie concurs.

Învățătoresile, cari voesc a reflecta la acest post, au să-și subțernă petițiunile instruite cu documentele prescise până în 22 Octombrie st. n. a. c. la

Comitetul administrator de fondul și școlile de reuniune a fostilor granițari din reg. rom. I.

Sibiu 8 Octombrie 1890.

Nr. 368. [471] 3—3
CONCURS.

Pentru întregirea postului de învățătoriu din comunele mai jos însemnate se scrie concurs cu termen de 15 zile de la prima publicare în „Telegraful Român.”

1. Bulzestii de jos și de sus, cu salariu anual de 250 fl., cuartir și lemne de foc câte vor fi de lipsă.

2. Juncul de jos și de sus, cu salariu anual de 210 fl., cuartir și lemne de foc câte vor fi de lipsă.

4. Săliste, cu salariu anual de 80 fl., cuartir și lemne de foc câte vor fi de lipsă.

Concurenții au ași așternute suplicile lor instruite conform legii subsemnatului oficiu protopopesc în termenul deschis.

Oficiul protopresbiterat gr. orient. al Zarandului.

Brad, la 11 Septembrie 1890.

Vasiliu Damian,
protopresbiter.

Nr. 540. [470] 3—3
CONCURS.

Pentru ocuparea postului de învățătoriu în clasa I a școlii elementare populare din Purcăreni, protopresbiteratul Brașovului I, se scrie concurs cu termen până la 1 Octombrie a. c. care se publică în foia arhidieceșana „Telegraful Român.”

Salariul împreună cu acest post este 210 fl. și cuartir liber în edificiul școlii.

Alesul învățătoriu va fi obligat a instrui și elevii școlii de repetițiune, și a implini și serviciul de al doilea cantor.

Doritorii de a ocupa acest post să-și trimită concursul până la termenul arătat la oficiul protopresbiterat.

Brașov, în 14 Septembrie, 1890.
Oficiul protopresbiterat gr. or. al Brașovului I în conțelegere cu comitetul parochial.

Ioan Petric, protop.

Nr. 576 [479] 1—1
Anunț.

Ana născută George Marta din Pianul de jos, prin sentința Prea veneratului Consistoriu arhidieceșan dto 1 August 1890. Nr. 4117. B., este divorțată totalmente de cătră pribeagul ei bărbat Ioan I. Miti Ursu tot din Pianul de jos, această amăsurat dispozițiunii § lui 124 din procedura matrimonială se ațuce la cunoștința publică.

Sebeș, în 8 Septembrie 1890.

Oficiul protop. gr. or.

I. Tipeiu m. p.
protopresbiter.

Nr. 415 [480] 1—1
Publicațiune.

În sensul §-lui 124 din regulamentul pentru procedura judecătorească în cauze matrimoniale se ațuce la cunoștința publică, că, George Beju din Săcel prin sentința consistorială din 1 August a. c. Nr. 4341 B. s'a despărțit total de pripegita lui soție Elena Ioan Popa tot din Săcel.

Săliste, 20 Septembrie 1890.

Oficiul protopresbiterat gr. or. al Sălistei.

Dr. Nicolau Maier,
protopresb.

[474] 2—2
Publicare de licitațiune.

Pe baza concesiunii oficiului silvanal competent din Murăș-Oșorhei, Nr. 316 și încât privesce pe greco orient. și a ordinațiunii consistoriale Nr 3820 se scrie prin această licita

țiune pe a 19 Octombrie st. n. a. c. la 10 ăre ante-ămădi în cancelaria comunei subscrise, pentru vânđarea lemnelor de foc din pădurea de fag a comunității bisericesti gr. or. și gr. cat., aflătoare pe locul numit „Tireu“ estinsă pe un teritoriu de de circa 90 jugăre și din care s'ar pută furnisa cel puțin 4000 m.

Prețul strigărei s'a statorit cu 60 cr., de fie-care 4 metrii cubicii gata,

Termenul, până când pôte dura furnisarea și alte condițiuni se vor regula cu ocaziunea licitărei.

Ibănesti, la 1 Octombrie, 1890.

Comitetul parochial gr. or. și gr. cat.
Ioan Petru, Ioan Racohan,
preot greco orient. preot greco-cat.
Gliga Irimie, Petru Mihailă,
epitrop gr. or. epitrop gr. cat.

Sz. 6251/890. plg. [468] 2—3

Onoriu Tilea

aduce la cunoștința on. public spre orientare, că și-a strămutat locuința și cancelaria în Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 37.

[465] 3—3

Turnătoră de clopote și de metal a lui

Antonie Novotny
se recomandă pentru faceerea de clopote nouă, pentru turnarea din nou a clopotelor sparte de toată mărimea, precum și pentru construirea a mai multor clopote în acord harmonic, oferind garanța pe mai mulți ani.

Montate cu chivere (coarne) de lemn, ferturnat și bătut; astfel construite, că după ce sunt usate pe o parte se poată fi învărtite cu înlesnire în orice direcțiune, prin ceea ce se evită creparea lor.
Cu deosebire recomand

clopotele găurite și premiate

inventate de mine, care au un ton mai lung, mai puternic și mai adănc, ca cele de sistemul vechiu; un astfel de clopot în greutate de 300 punți egalează pe unul de 400 punți.

Recomand mai departe scaune din fer bătut pentru clopote, solile și frumoase, clopote pentru orologiu sau discuri pentru oroloage și toace din metal, precum și toate celelalte articole de alamă și metal aparținătoare de această categorie, cu prețurile cele mai moderate. Se construesc clopote și pre lângă plățire făcută în rate.

Clopote de la 300 punți în jos, precum și stropitoare de mână se află totdeauna per magazin.

Pentru comande binevoitoare, care se efectuază solid și cu punctualitate, se recomandă

Antonie Novotny.
Timișoara, Fabrică.

[481] 1

Chiar acum a eșit de sub tipariu

CALENDARIUL „AUROREI” pe anul comun 1891.

— Cu portretul episcopului Ioan Bobu — ca premiu — și alte mulțime de ilustrațiuni frumoase. —

Din cuprinsul variat și interesant al acestui Calendaru, însemnăm aici:

Partea calendaristică: Cronologia pe anul 1891. — Păscălia pe anul 1891. — Sărbătorile și alte zile schimbătoare la răsăriteni și apuseni. — Posturile. — Regentele anului 1891. — Eclipsele sau întunecimile. — Cele patru anotimpuri, astronomice. — Semnele pentru fazele lunii. — Calendarul iulian-gregorian și iudaic. — Meteorologie: Fazele lunii. — Schimbarea timpului după planete. — Tărgurile (după datele oficiose cele mai din urmă). — Indreptariu financiar. — Serviciul telegrafic.

Partea de cetit: Preotul din Noieni. (Narațiune istorică). — Un ban în două punți (Poesie). — Secretul nevetei mele. (Schifă). — Amorul și Albine. (Poesie). — Rândușele. (Poesie). — Suferințele unui gurmand. — Anecdote și întâmplări: Aventure din viața studenților — Din viața căsătorieșcă. — Cugetări inventioșe. — Ce face loteria? — Cum s'a ospătat un șarlatan cu companiunii sei? — Nu a sciut unde merge etc. — Glume (cu ilustrațiuni): Copilul darnic. — S'a sciut ața. — Găcescă doctorul. — Amenințarea cu două sensuri. — Toast. — De după culise. — Curioșă. — La câteva săptămâni după cununie. — Surdul care aude. — Mama cu preingrigire. — Replica școlarului. — Prefet. — Tărguiala. — Naivități. — De ce e apătos laptele? — Ilustrațiuni. — Publicațiuni.

Se pôte procură de la tipografia „Aurora” în Gherla — Szamosujvár

câte un esemplariu 30 cr. + 5 cr. porto postal, ăr 6 esemplare cu 1 fl. 60 cr. spedate franco. [466] 3—3